

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 7 mars 1946 kl 6 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av prisregleringslagen den 30 juni 1942 (nr 459).

Genom en den 15 februari 1946 dagtecknad proposition, nr 74, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g **om fortsatt giltighet av prisregleringslagen den 30 juni 1942 (nr 459).**

Härigenom förordnas, att prisregleringslagen den 30 juni 1942¹, vilken jämlikt lag den 18 maj 1945 (nr 203) gäller till och med den 30 juni 1946, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1947.

Prisregleringslagen den 30 juni 1942 (nr 459), som trädde i kraft den 1 juli samma år, ägde ursprungligen giltighet till och med den 30 juni 1943. Sedermera har lagen successivt förlängts för ett år i sänder, senast genom lagen den 18 maj 1945 (nr 203) om fortsatt giltighet av prisregleringslagen. Enligt sistnämnda lag äger prisregleringslagen fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1946. Genom lag den 4 juni 1943 (nr 308) samt genom nyssnämnda lag den 18 maj 1945 (nr 203) vidtogos vissa ändringar i prisregleringslagen.

I fråga om det närmare innehållet av prisregleringslagen i dess nu gällande lydelse torde jag allenast få hänvisa till *dels* propositionen nr 337 till 1942 års riksdag (jämför första lagutskottets utlåtande nr 56 och riksdagens skrivelse nr 391), *dels* propositionen nr 240 till 1943 års riksdag (jämför andra lagutskottets utlåtande nr 36 och riksdagens skrivelse nr 267) och *dels* propositionen nr 17 till 1945 års riksdag (jämför andra lagutskottets utlåtande nr 35 och riksdagens skrivelse nr 168).

¹ Senaste lydelse se 1945:203.

Såsom framgår av 1 § prisregleringslagen erfordras för att de i lagen meddelade föreskrifterna skola träda i tillämpning, att särskilt förordnande där- om meddelas. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda för- hållanden. Förordnande meddelas av Konungen med riksdagens samtycke, dock att, när riksdagen ej är samlad, provisoriskt förordnande må meddelas av Konungen. Genom kungörelse den 30 juni 1942 (nr 460) meddelade Konungen med riksdagens samtycke förordnande, varom nyss är sagt, att gälla från och med den 1 juli 1942 tills vidare. Förordnandet är alltjämt gällande.

Närmare bestämmelser angående tillämpningen av prisregleringslagen ha av Kungl. Maj:t meddelats senast genom kungörelse den 18 maj 1945 (nr 204), vilken kungörelse gäller till och med den 30 juni 1946.

Bestämmelser rörande allmänt prisstopp ha utfärdats dels av statens pris- kontrollnämnd den 31 oktober 1942 dels ock av Kungl. Maj:t genom kungörelser den 4 juni 1943 (nr 310) och den 25 maj 1945 (nr 209). Sistnämnda kungörelse, som trädde i kraft den 1 juni 1945 samt gällde till och med den 31 augusti 1945, har sedermera erhållit förlängd giltighet, senast genom kungörelse den 22 februari 1946 (nr 40) för tiden till och med den 31 maj 1946.

I den 12 januari 1946 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse har *statens priskontrollnämnd* anfört, att frågan om prisregleringslagen borde ytterligare förlängas vore avhängig av det behov, som i fortsättningen kunde förefinnas av prisreglerande åtgärder av tvångsnatur, däribland bibehållan- det av det allmänna prisstoppet och genomförda normalprisregleringar. De avgörande faktorerna därvidlag vore den takt, i vilken varutillgången inom landet komme att ökas, och de prisutvecklingstendenser, som samtidigt kom- me att göra sig gällande. Att i dessa avseenden bilda sig en någorlunda säker uppfattning vore förenat med mycket stora svårigheter. Med hänsyn därtill syntes det vara nödvändigt, att möjligheter funnes till fortsatta tvångs- ingripanden i prishänseende, därest utvecklingen icke bleve gynnsam. Pris- kontrollnämnden ansåge därför, att prisregleringslagen borde ytterligare för- längas, förslagsvis på ett år. Några ändringar i densamma syntes ej nu be- höva vidtagas.

Föredragande departementschefen, statsrådet Wigforss, har i propositionen anfört:

»Då vid 1945 års riksdag förslag framlades om förlängning av prisregle- ringslagen för tiden den 1 juli 1945—den 30 juni 1946 underströks särskilt, att det vore synnerligen betydelsefullt att den allmänna stabiliseringspoli- tiken kunde fortsätta ända till dess sådana ändrade förhållanden inträdde, att möjligheter till en sänkning av kostnader och priser förelåge; i enlighet härmed ansågs en fortsatt statlig priskontroll vara nödvändig jämväl under övergångstiden efter krigets slut.

Sådana förhållanden ha ännu icke inträtt att man kan avstå från de kontrollmöjligheter, som prisregleringslagen erbjuder. Med hänsyn härtill torde prisregleringslagen, på sätt priskontrollnämnden hemställt, böra utsträckas att gälla under ytterligare ett år eller alltså för tiden den 1 juli 1946—den 30 juni 1947.

Några ändringar i prisregleringslagen synas icke för närvarande vara påkallade.»

Lagrådet har lämnat lagförslaget utan erinran.

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot det genom propositionen framlagda lagförslaget och får därför hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 7 mars 1946.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Norman, Holmbäck, Linder, Wistrand, Nils Elowson, Hallagård, Söderkvist* och *Hagman*;

från andra kammaren: herrar *Olovson* i Västerås, *Hagård, Hellbacken, Larsson* i Östersund, *Carlsson* i Bakeröd, *Andersson* i Eskilstuna, *Lundberg* och *Jacobsson* i Igelsbo.
